

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده آبی پروری جنوب کشور

عنوان:

مولدسازی ماهی باس دریایی آسیایی (*Lates calcarifer*)
در ایستگاه تحقیقاتی ماهیان دریایی بندر امام خمینی (ره)

مجری:

منصور طرفی موزان زاده

شماره ثبت

۶۴۸۸۳

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده آبی پروری جنوب کشور

عنوان طرح/پروژه: مولدسازی ماهی باس دریایی آسیایی (*Lates calcarifer*) در ایستگاه تحقیقاتی ماهیان دریایی

بندر امام خمینی (ره)

کد مصوب: ۲-۷۴-۱۲-۰۵۶-۹۷۱۴۲۰

نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان: منصور طرفی موزان زاده

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): -

نام و نام خانوادگی مجری: منصور طرفی موزان زاده

نام و نام خانوادگی همکار(ان): مجتبی ذبایح نجف آبادی، حمید سقاوی، عبدالرحیم اصولی، مینا آهنگرزاده،

حسین هوشمند، سید جواد حسینی ملایری اصل، شاپور مهر جویان، جواد منعم، سیدرضا سیدمر تضائی

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): محمود حافظیه، همایون حسین زاده صحافی

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان خوزستان

تاریخ شروع: ۱۳۹۷/۶/۱

مدت اجرا: ۵ سال

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۲

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: مولدسازی ماهی باس دریایی آسیایی (*Lates calcarifer*) در ایستگاه تحقیقاتی ماهیان دریایی بندر امام خمینی
(ره)

کد مصوب: ۹۷۱۴۲۰-۰۵۶-۱۲-۷۴-۲

شماره ثبت (فروست): ۶۴۸۸۳ تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۱۸

با مسئولیت اجرایی جناب آقای منصور طرفی موزان زاده دارای مدرک تحصیلی دکتری تخصصی در رشته تکثیر و پرورش آبزیان است.

پروژه توسط داوران منتخب بخش اصلاح نژاد و تکثیر و پرورش آبزیان در تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۱ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد پژوهشکده مرکز ایستگاه

با سمت عضو هیئت علمی در پژوهشکده آبی پروری جنوب کشور مشغول بوده است.

صفحه	«فهرست مندرجات»	عنوان
۱.....	چکیده.....	چکیده
۲.....	۱-مقدمه.....	۱-مقدمه
۳.....	۱-۱- ماهی باس دریایی آسیایی.....	۱-۱- ماهی باس دریایی آسیایی
۳.....	۱-۱-۱- جایگاه سیستماتیک.....	۱-۱-۱- جایگاه سیستماتیک
۷.....	۲-۱- زیست شناسی تولید مثل.....	۲-۱- زیست شناسی تولید مثل
۷.....	۱-۲-۱- مراحل بلوغ.....	۱-۲-۱- مراحل بلوغ
۱۰.....	۲-۲-۱- فصل تولید مثل.....	۲-۲-۱- فصل تولید مثل
۱۱.....	۱-۲-۳- تغییر جنسیت.....	۱-۲-۳- تغییر جنسیت
۱۳.....	۱-۲-۴- مدیریت مولدین.....	۱-۲-۴- مدیریت مولدین
۱۳.....	۱-۳- مدیریت سلامت مولدین.....	۱-۳- مدیریت سلامت مولدین
۱۴.....	۱-۴- تکامل جنینی.....	۱-۴- تکامل جنینی
۱۷.....	۱-۵- اهداف.....	۱-۵- اهداف
۱۷.....	۱-۶- سوالات و فرضیات تحقیق.....	۱-۶- سوالات و فرضیات تحقیق
۱۸.....	۲- سابقه تحقیق.....	۲- سابقه تحقیق
۱۸.....	۲-۱- منابع داخل کشور.....	۲-۱- منابع داخل کشور
۱۸.....	۲-۲- منابع خارج کشور.....	۲-۲- منابع خارج کشور
۲۱.....	۳- مواد و روش ها.....	۳- مواد و روش ها
۲۱.....	۳-۱- وسایل مورد استفاده.....	۳-۱- وسایل مورد استفاده
۲۱.....	۳-۲- مواد مورد استفاده.....	۳-۲- مواد مورد استفاده
۲۱.....	۳-۳- محل انجام مطالعه.....	۳-۳- محل انجام مطالعه
۲۱.....	۳-۴- تأمین بچه ماهیان لازم.....	۳-۴- تأمین بچه ماهیان لازم
۲۳.....	۳-۵- پرورش.....	۳-۵- پرورش
۲۶.....	۳-۶- کنترل بهداشتی.....	۳-۶- کنترل بهداشتی
۲۷.....	۳-۷- زمستان گذرانی.....	۳-۷- زمستان گذرانی
۲۸.....	۳-۸- بررسی رسیدگی جنسی.....	۳-۸- بررسی رسیدگی جنسی

۳۰	.....	۳-۹- تکثیر
۳۵	.....	۳-۱۰- نگهداری و پرورش لارو
۳۶	.....	۴- نتایج
۳۶	.....	۴-۱- کنترل بهداشتی
۴۱	.....	۴-۲- رشد
۴۳	.....	۴-۳- رسیدگی جنسی
۴۸	.....	۴-۴- تکثیر
۵۵	.....	۴-۵- پرورش لارو
۵۹	.....	۵- بحث و نتیجه گیری
۵۹	.....	۵-۱- کنترل بهداشتی و ایمنی زیستی
۶۳	.....	۵-۲- رشد
۶۴	.....	۵-۳- رسیدگی جنسی
۶۷	.....	۵-۴- تکثیر
۷۰	.....	۵-۵- پرورش لارو
۷۴	.....	۵-۶- همجنس خواری
۷۶	.....	منابع
۸۰	.....	چکیده انگلیسی

چکیده

پروژه مولد سازی ماهی باس دریایی آسیایی (*Lates calcarifer*) در ایستگاه تحقیقات ماهیان دریایی بندر امام خمینی (ره) از سال ۱۳۹۷ به طور رسمی آغاز شد. هدف از این پروژه تولید مولدین زايا و دستیابی به بیوتکنیک تکثیر لارو و تولید بچه ماهی این گونه ارزشمند بود. در این راستا بچه ماهیان باس دریایی آسیایی نژاد تایلندی در ۳ سال متفاوت وارد ایستگاه شدند و پرورش آنها تا مرحله پیش مولد انجام شد. بعد از گذشت ۴ سال از این پروژه گله هایی از پیش مولدین ماده ی ۳ و ۴ ساله و پیش مولدین نر ۱/۵ ساله تولید شد و در تابستان سال ۱۴۰۱ این مولدین با روش تکثیر مصنوعی توسط تزریق هورمون تکثیر شدند و در مردادماه همان سال از دستاورد حاصل از این پروژه رونمایی شد. در این گزارش تلاش شده است تا نکات بسیار مهم و کلیدی در مورد روش های مولد سازی، پرورش، بهداشت و بیماری ها، تغذیه، رسیدگی جنسی، تکثیر مصنوعی، پرورش لارو و تولید بچه ماهی باس دریایی آسیایی ارائه شود. این نکات حاصل از تجربیات مجری و همکاران این پروژه است و قابل استفاده برای مولد سازی و تکثیر سایر گونه های دریایی بومی است.

کلمات کلیدی: باس دریایی آسیایی، مولد سازی، تکثیر و پرورش، هورمون تراپی، ویریبوزیس